

För dig med **examen från gymnasieskolan** (Gy2011)

För att kunna bli antagen till en högskoleutbildning måste du ha vissa förkunskaper. Detta kallas att vara behörig. Förkunskapskraven är uppdelade i grundläggande behörighet och särskild behörighet. Grundläggande behörighet krävs för all högskoleutbildning på grundnivå och kraven är desamma för alla utbildningar. Den särskilda behörigheten varierar beroende på vilken utbildning du söker till.

Grundläggande behörighet

För att få grundläggande behörighet måste du ha:

- examen från ett högskoleförberedande program, eller
- yrkesexamen med godkänt betyg (lägst E) i svenska 2 och 3 alternativt svenska som andraspråk 2 och 3 och i engelska 6. Du kan komplettera med svenska och engelska i efterhand.

Särskild behörighet – områdesbehörigheter

Kraven för särskild behörighet anges i områdesbehörigheter. Vilka särskilda behörighetskrav som gäller för respektive utbildning kommer du att kunna hitta på universitetens och högskolornas webbplatser under våren 2012. Lägsta betygskrav är godkänt (E) om det inte står något annat.

Ditt meritvärde

Om du har de förkunskaper som krävs kommer dina betyg att värderas och ett meritvärde att räknas fram. Ditt meritvärde utgörs av jämförelsetalet (se *Så här räknar du ut ditt jämförelsetal och ditt meritvärde*) tillsammans med eventuella meritpoäng.

- Betyg i samtliga kurser som ingår i din examen och betyg som du kompletterat för grundläggande och särskild behörighet räknas med. Betyget i gymnasiearbetet räknas inte. Betyg i utökade kurser, som inte är behörighetsgivande eller meritkurser räknas inte med.
- Betyg i utökade kurser som krävs för behörighet räknas med i jämförelsetalet.
- Meritpoäng för meritkurser i moderna språk, engelska och matematik läggs till (läs mer om meritpoäng i nästa avsnitt).
- Betyg i utökade kurser kan också ge meritpoäng. Betyg i meritkurser räknas alltid med i jämförelsetalet. Om du kompletterar med meritkurser i efterhand gäller samma regler.
- Du kan ersätta betyg i en kurs som ingår i din examen, om du har kompletterat med ett högre betyg i samma kurs.

Kompletterade betyg kan påverka ditt jämförelsetal. Om du söker till flera utbildningar som inte har samma behörighetskrav kan ditt meritvärde bli olika för de olika utbildningarna.

Meritpoäng

Till de flesta utbildningar du söker kan du få meritpoäng för vissa kurser i *moderna språk*, *engelska* och *matematik* om du har ett godkänt betyg (lägst E). Du kan maximalt få 2,5 meritpoäng. Kurser som krävs för behörighet ger inte meritpoäng. Basårsstudier och studier på folkhögskola kan ge behörighet, men inte meritpoäng.

Meritpoäng för **moderna språk** – max 1,5 meritpoäng

- Moderna språk 3 ger 0,5 meritpoäng.
- Moderna språk 4 ger 1 meritpoäng.
- Moderna språk 5 ger 0,5 meritpoäng.

Du kan få maximala 1,5 meritpoäng genom godkänt betyg i Moderna språk 3 och 4 eller genom Moderna språk 4 och 5 om Moderna språk 3 krävs för särskild behörighet.

Om du har betyg i språk 4 men saknar betyg i språk 5 kan du få 0,5 meritpoäng för ett annat modernt språk (lägst nivå 2). Detta är alltså ett annat sätt att få 1,5 meritpoäng utan att läsa moderna språk 5.

Med moderna språk menas inte svenska, engelska eller modersmål.

Meritpoäng för **engelska** – max 1,0 meritpoäng

- Engelska 7 ger 1,0 meritpoäng.

Meritpoäng för **matematik** – max 1,5 meritpoäng

- Om behörighetskravet är enbart grundläggande behörighet så ger Matematik 2, 3 och 4 vardera en halv meritpoäng.
- Om behörighetskravet är Matematik 2 så ger Matematik 3, 4 och 5 vardera en halv meritpoäng. Matematik 5 kan ersättas av Matematik specialisering.
- Om behörighetskravet är Matematik 3 så ger Matematik 4 en halv meritpoäng och Matematik 5 en meritpoäng (totalt 1,5 meritpoäng). Matematik 5 kan ersättas av en (totalt en meritpoäng) eller två (totalt 1,5 meritpoäng) kurser Matematik specialisering. Matematik 5 kan ersättas av kurser i Matematik specialisering som ger 0,5 meritpoäng per kurs.
- Om behörighetskravet är Matematik 4 så ger Matematik 5 en meritpoäng och Matematik specialisering en halv me-



ritpoäng (totalt 1,5 meritpoäng). Matematik 5 kan ersättas av kurser i Matematik specialisering. Tre kurser Matematik specialisering ger alltså 1,5 meritpoäng.

Observera att man kan ha betyg i flera kurser Matematik specialisering med olika innehåll och att upp till tre kurser kan ge meritpoäng.

Så här räknar du ut ditt jämförelsetal och ditt meritvärde

1. Först får dina betyg ett siffervärde, där
F = 0 D = 12,5 B = 17,5
E = 10,0 C = 15,0 A = 20,0.
2. Siffervärdet för varje betyg multipliceras sedan med kursens omfattning i poäng. Exempelvis betyg B i en kurs som omfattar 100 poäng ger $17,5 \cdot 100 = 1750$. På det här sättet räknas betygsvärdet fram för varje kurs. *Gymnasiearbetet räknas inte med.*
3. Alla betygsvärden läggs ihop. Summan av samtliga betygsvärden blir ett tal i storleksordningen 24 000 till 48 000.
4. Det sammanlagda betygsvärdet delas med den totala poängsumman för de betygssatta kurserna som ingår i din examen. Betyg i utökade kurser räknas med om kursen krävs för behörighet eller kan ge meritpoäng. Det tal du då får fram, det s.k. jämförelsetalet, är maximalt 20,00. Det avrundas till två decimaler.
5. För att få fram jämförelsetalet ska du också räkna med kompletteringar som krävs för behörighet och de kompletteringar du gjort för att höja ditt jämförelsetal.
6. Till jämförelsetalet läggs sedan eventuella meritpoäng. Jämförelsetal plus meritpoäng ger ditt meritvärde. Ditt meritvärde kan maximalt bli 22,5.

Urval

Om det finns fler sökande än platser till en utbildning, görs ett urval bland alla behöriga sökande. Vid lika meriter får ett urval göras genom prov, intervjuer eller genom lottning. Högskolan beslutar om urval vid lika meriter och det är vanligt att man använder högskoleprov.

Det finns *betygsurval* och *provurval*. Även alternativt urval kan förekomma där andra meriter än betyg och högskoleprov vägs in.

Betygsurvalet består av två grupper: betygsgruppen, som delas i BI och BII, samt folkhögskolegruppen, BF.

Betygsgruppen

- BI** gymnasiebetyg – utan kompletteringar, med undantag för elever med examen från yrkesprogram som skaffat sig grundläggande behörighet genom att komplettera inom kommunala vuxenutbildningen

- BII** gymnasiebetyg – med kompletteringar

Folkhögskolegruppen

- BF** sökande med folkhögskoleomdöme

Platserna i *betygsurvalet* fördelas i tre steg:

1. Först fördelas platserna i förhållande till antalet behöriga sökande i betygsgruppen och i folkhögskolegruppen.
2. Sedan platserna har fördelats i respektive grupp fördelas platserna i betygsgruppen i förhållande till antalet behöriga sökande i BI och BII.
3. Platserna i BII minskas med en tredjedel av platserna. Platserna förs över till BI.

Du som har höjt ditt meritvärde med ett nytt betyg i en kurs, eller med en kurs som kan ge meritpoäng, konkurrerar både i BI och BII (i grupp BI med ditt ursprungliga meritvärde och i grupp BII med ditt nya högre meritvärde). Du som har kompletterat för att bli behörig, konkurrerar bara i BII.

Högskoleprovet – en andra chans

Om du har gjort högskoleprovet placeras du i ytterligare en urvalsgrupp, när du söker en utbildning som du är behörig till. Normalt fördelas minst en tredjedel av platserna på grundval av betyg och minst en tredjedel av platserna på grundval av högskoleprovsresultat. Läs mer om högskoleprovet på studera.nu.

Anmälan till utbildning ska du göra på Antagning.se.

Fakta om gymnasieexamen

En gymnasieexamen från ett högskoleförberedande program ger grundläggande behörighet.

Examen från ett högskoleförberedande program omfattar 2 500 gymnasiepoäng där kurser om minst 2 250 gymnasiepoäng ska ha lägst betyget godkänt (E).

I de godkända betygen måste det ingå kurser i svenska eller svenska som andraspråk på sammanlagt 300 gymnasiepoäng (svenska 1–3, alternativt svenska som andraspråk 1–3), engelska på sammanlagt 200 gymnasiepoäng (engelska 5 och 6) samt matematik på sammanlagt 100 gymnasiepoäng (matematik 1b eller 1c). I examen ingår också godkänt betyg i gymnasiearbetet.

Yrkesexamen

En gymnasieexamen från ett yrkesprogram ger normalt inte grundläggande behörighet. Detta beror på att den inte innehåller tillräckligt mycket svenska och engelska. Det är dock möjligt att komplettera i svenska och engelska, så att man uppfyller kraven för grundläggande behörighet. Om man kompletterar efter avslutade gymnasiestudier, t.ex. inom komvux, får man tillgodoräkna sig kompletteringarna i grupp BI.

